

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 85/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Svk/65/2022 z 27. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 2 ods. 5 v spojení s čl. 3 ods. 2 až 4 a čl. 9 ods. 1 až 3 Aarhuského dohovoru a porušenia čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 7 ods. 2, 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil najvyššiemu správnomu súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) rozhodol rozhodnutím z 18. júna 2020 tak, že navrhovaná činnosť – „*IBV Jurová – rodinné domy a infraštruktúra*“ uvedená v predložennom zámere, sa po ukončení zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 2 zákona o EIA nebude posudzovať podľa zákona EIA a pre uvedenú činnosť je možné požiadať o povolenie podľa osobitných predpisov. Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov ako druhostupňový správny orgán

svojím rozhodnutím v odvolacom konaní z 1. októbra 2020 podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) v znení neskorších predpisov zmenil prvostupňové rozhodnutie a zmenil podmienky rozhodnutia tak, že pri spracovaní ďalšieho stupňa dokumentácie stavby a v ďalšom procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov je nevyhnutné rešpektovať tieto podmienky: (i) Dodržať opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie uvedené v časti IV.10 predloženého zámeru; (ii) Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovanej činnosti sú väčšie, ako sa uvádza v zámere, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v zámere a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov; (iii) Rešpektovať podmienky určené Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Ostatné časti prvostupňového rozhodnutia zostali nezmenené. Rozhodnutie bolo neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia z 18. júna 2020.

3. Sťažovateľ sa správnou žalobou ako zainteresovaná verejnosť podľa § 191 ods. 1 písm. d), f) a g) v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) domáhal zrušenia rozhodnutia druhostupňového a prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci prvostupňovému správnomu orgánu na ďalšie konanie. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 20S/154/2020-76 z 28. apríla 2022 podľa § 190 SSP správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol. Konštatoval, že sťažovateľ v administratívnom konaní neuviedol žiadne konkrétne dôvody, z ktorých by bolo možné usudzovať, že navrhovaná činnosť, ktorú chce uskutočniť navrhovateľ predloženého oznámenia, môže negatívne ovplyvniť životné prostredie v danej lokalite. Sťažovateľ svoje stanovisko ku zmene navrhovanej činnosti podal, prvostupňový správny orgán so sťažovateľom ako s účastníkom konania konal a s obsahom jeho stanoviska sa vyrovnal v obsahu svojho rozhodnutia. Pokiaľ ide o nevykonanie konzultácií, druhostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí zrozumiteľne vysvetlil, že vykonanie konzultácií si povaha veci nevyžadovala a podklady zhromaždené v rámci vykonaného dokazovania, ku ktorým sa sťažovateľ mal možnosť vyjadriť, boli dostatočnými pre rozhodnutie veci.

4. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol. Návrh sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) zamietol. Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal. V odôvodnení okrem iného konštatoval, že kasačná námietka týkajúca sa nezákonnosti vydaných rozhodnutí je vymedzená zmätočne, pretože v rámci tejto sťažovateľ hodnotil zákonnosť rozhodnutia správneho súdu vo veciach stavieb „*Pri Mlyne na Čulenovej ulici v Skalici*“, predmetom posudzovaného administratívneho rozhodnutia je však diametrálne odlišná stavba, resp. súbor rodinných domov a súvisiaca infraštruktúra, nachádzajúce sa v obci Jurová, a taktiež rozhodnutie vydané podľa odlišného zákona (zákon EIA), a nie stavebné povolenia. Pokiaľ ide o námietku porušenia práva na konzultácie podľa § 63 zákona EIA, najvyšší správny súd poukázal na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 5Svk/40/2022 z 30. marca 2023, v zmysle ktorého je na posúdení správneho orgánu, aby nariadil ústne pojednávanie, ak si to povaha veci vyžaduje, pričom samotný čl. 6 a 7 Aarhuského dohovoru predpokladá, že účasť verejnosti na rozhodovaniach o vymedzených činnostiach môže byť realizovaná nielen výlučne formou ústnou, ale aj písomnou. Najvyšší správny súd v tomto smere tiež uviedol, že na inštitút zabezpečenia konzultácií sa podľa § 64 zákona EIA subsidiárne vzťahuje § 21 správneho poriadku a že krajský súd zrozumiteľne vysvetlil, že si charakter a rozsah navrhovanej činnosti nevyžadoval

vykonanie konzultácií a na rozhodnutie boli postačujúce písomné stanoviská navrhovateľa a dotknutých subjektov. Primárnym dôvodom zamietnutia správnej žaloby bola nedôvodnosť žalobných námietok, nie záver krajského súdu o zneužití práva sťažovateľom. K návrhu sťažovateľa na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru konštatoval, že boli nekonkrétne a sťažovateľ nevysvetlil, ktoré konkrétne normy európskeho práva majú byť vyložené v posudzovanej veci.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo uvádza úvahy a teoretické východiská týkajúce sa jeho postavenia ako zainteresovanej verejnosti v rámci správnych konaní a správneho súdneho konania. Poukazuje na schematické posudzovanie sťažovateľa ako „*chronického sťažovateľa*“ či iné nelichotivé prívlastky bez toho, aby správne súdy súčasne uznávali, že ide o odbornú ekologickú organizáciu konajúcu v prospech práva, dobrej správy vecí verejných a zákonnosti v oblasti životného prostredia. Vyslovuje presvedčenie o zaujatosti politickej reprezentácie proti nemu, ktorá sa opakovane prejavuje nielen v činnosti orgánov verejnej správy, ale aj správnych súdov.

6. Podľa názoru sťažovateľa konanie súdov vo vzťahu k jeho žalobe vykazuje známky rozhodnutia bez znalosti žalobnej veci a riadneho ustálenia skutkových okolností a právnych dôvodov žaloby. Rozhodnutia súdov vykazujú známky formalistického rozhodnutia prijatého na základe predpojatosti k subjektu sťažovateľa (žalobcu). Sudcovia správnych súdov nesprávne interpretovali a priamo alebo nepriamo spochybňovali „*skutočný a úprimný záujem*“ sťažovateľa o ochranu životného prostredia, v dôsledku čoho neaplikovali na sťažovateľa ustanovenia vnútroštátneho práva a neaplikovali základné zásady týkajúce sa konania, čím v rozpore s právom Európskej únie nechápali a neidentifikovali sťažovateľa ako zainteresovanú verejnosť a ako odbornú verejnosť v oblasti verejného práva, v dôsledku čoho sa ich rozhodovanie javí diskriminačné, šikanózne, nezákonné a v rozpore s rozhodovacou praxou súdov vyšších stupňov. Sťažovateľ namieta aj porušenie práva na spravodlivý proces, a to vo vzťahu k (ne)vykonaniu konzultácií. Okrem toho namieta spôsob, akým sa najvyšší správny súd vysporiadal s jeho návrhom na prerušenie konania a položenie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru, keďže takúto potrebu nezistil.

7. Sťažovateľ zastáva názor, že pre riadne posúdenie ústavnej sťažnosti je potrebné, aby ústavný súd prerušil konanie a požiadal Súdny dvor o rozhodnutie o troch ním predložených predbežných otázkach. Prvú otázku sťažovateľ formuloval v znení, či je doterajšia aplikačná prax súdu vo veciach sťažovateľa hodná ochrany právom Európskej únie. V rámci druhej otázky sa sťažovateľ pýta, či sa rozhodnutia Súdného dvora vo veciach životného prostredia týkajú všetkých oblastí ochrany životného prostredia a či sa ochrana a oprávnenia ekologických spolkov pri ochrane životného prostredia týkajú všetkých oblastí životného prostredia, ktoré sú regulované druhotnými právnymi predpismi týkajúcimi sa jednotlivých častí životného prostredia. Tretia otázka znie, či rozsudok Súdného dvora č. C-416/10 (Pezinská skládka) sa má interpretovať extenzívne v kontexte vnútroštátneho práva, teda či sa prednosť environmentálnych záujmov podľa tohto rozsudku aplikuje na všetky environmentálne konania, veci životného prostredia bez ohľadu na podoblasť práva životného prostredia.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

9. Posúdenie veci všeobecným súdom môže viesť k porušeniu základných práv iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Rozsudok najvyššieho správneho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

10. Nedôvodná je námietka sťažovateľa o jeho diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako o žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Tak tomu nie je. Krajský súd a následne najvyšší správny súd sa zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je správnu žalobou, a nie je dôvod k nej pristupovať inak ako k akejkol'vek inej správnej žalobe. Podľa § 178 ods. 3 SSP zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa krajský súd a následne najvyšší správny súd vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa neho mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. S týmito námietkami sa vysporiadali konkrétnymi odpoveďami, ktorých správnosť sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamietal. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

11. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. Najvyšší správny súd poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. Najvyšší správny súd sa vyjadril aj k námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií ústnym pojednávaním podľa § 63 zákona EIA a odkázal na svoje skoršie rozhodnutie s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže na rozhodnutie boli postačujúce písomné stanoviská navrhovateľa a dotknutých subjektov. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho správneho súdu nevybočuje z mantinelov práva

na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery rozsudku za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Najvyšší správny súd sa dostatočne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru. Zrozumiteľne a logicky objasnil, prečo tieto otázky nemajú žiadnu relevanciu pre rozhodnutie o správnej žalobe.

12. Vo vzťahu k požiadavke sťažovateľa na predloženie prejudiciálnych otázok ústavným súdom Súdnemu dvoru ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom predložené prejudiciálne otázky nemajú vplyv na konkrétny predmet prieskumu ústavným súdom. Sú orientované na osobu, resp. osobnú činnosť sťažovateľa v kontexte, či je hodná ochrany európskeho práva (čo je evidentne mimo relevantného prieskumného rámca), resp. všeobecne na rozsah použitia práva Európskej únie a v konečnom dôsledku všeobecne na vzťah európskeho a vnútroštátneho práva, pričom sťažovateľ neuvádza žiadne konkrétne ustanovenie práva Európskej únie, ktoré by sa malo vyložiť, a preto ústavný súd k sťažovateľom navrhovanému postupu podľa § 61 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepristúpil.

13. Ústavný súd preto uzatvára, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká relevantná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu